

DOSSIER

REIZEN NAAR MORGEN

Reizen naar morgen is een brede strategische visie op toerisme, voor en door de sector. De nieuwe visie wordt gedragen door een breed netwerk van spelers en gefaciliteerd door Toerisme Vlaanderen. De visie benadrukt dat toerisme meer is dan economie alleen: het kan bewoners, bezoekers en lokale ondernemers versterken, gemeenschappen laten bloeien en steden, landschappen en streken mooier maken. Zo wil Vlaanderen evolueren naar een florierende bestemming met duurzame, toekomstgerichte plekken waar iedereen baat bij heeft. Deze visie staat jeugdtoerisme op het lijf geschreven.

In dit dossier tonen we aan hoe jeugdverblijven kunnen uitgroeien tot plekken met positieve impact. Je ontdekt hoe jongeren, uitbaters en

bewoners samen bouwen aan een leefbare toekomst, hoe erfgoed en natuur met zorg worden beheerd en hoe waardevolle verbindingen ontstaan via lokale initiatieven. Dit is niet alleen waardevol voor de omgeving, maar geeft ook een krachtige impuls aan het jeugdverblijf zelf: het maakt het relevanter, aantrekkelijker en toekomstbestendig.

Met inspirerende praktijkvoorbeelden en een helder stappenplan tonen we hoe jouw jeugdverblijf Reizen naar morgen kan vertalen naar de praktijk. Tegelijk is dit dossier ook een handig hulpmiddel voor wie vanaf 2026 bij Toerisme Vlaanderen investeringssubsidies wil aanvragen. Hier vind je dus inspiratie voor een goed onderbouwde subsidievraag.

Een meerwaarde voor alle betrokkenen

POSITIEVE IMPACT

Jeugdtoerisme speelt, net als andere toeristische accommodaties, een rol in het toeristisch landschap en daarbij reikt de impact dikwijls verder dan enkel het aanbieden van overnachtingen aan jeugdgroepen. Jeugdtoerisme versterkt veelal mensen en gemeenschappen, geeft plekken een nieuwe betekenis en draagt bij aan een samenleving die duurzaam, warm en verbonden is. Daarmee sluit jeugdtoerisme naadloos aan bij het gedachtengoed van Reizen naar morgen, dat inzet op toerisme met een positieve, blijvende meerwaarde.

Mensen

Bij Reizen naar morgen staan mensen centraal. En in een evenwichtige omgeving voelen bewoners, bezoekers en ondernemers zich met elkaar verbonden. Jeugdtoerisme draagt bij aan dat evenwicht.

Jeugdtoerisme laat bewoners ervaren dat hun leefomgeving erop vooruitgaat. Dat kan op verschillende manieren. Zo leidt het misschien tot extra investeringen in lokale recreatie, zoals wandel- en fietsnetwerken, een speelbos of een nieuw speelterrein. Daarnaast brengen jeugdgroepen tijdens vakantieperiodes een aangename levendigheid in verlaten dorpen, terwijl zeeklassen tijdens de midweken aan de kust voor extra dynamiek zorgen. Het zijn subtiele, maar waardevolle impulsen die een buurt doen bruisen.

Voor heel wat kinderen en jongeren is een meerdaags verblijf in groepsverband hun allereerste vakantie-ervaring. Bovendien is die ervaring bijna altijd positief omdat uitbaters vertrekken vanuit hun noden en wensen. Die oprechte gastvrijheid creëert verbondenheid: er ontstaan momenten die de groep én de gemeenschap bijblijven, lang nadat het verblijf voorbij is. Jongeren die een fijne tijd hadden in een jeugdverblijf, keren op latere leeftijd vaak naar de streek terug met vrienden, hun partner of hun gezin.

Voor veel uitbaters betekent jeugdtoerisme meer dan louter een jeugdverblijf runnen. Ze bouwen mee aan een toekomst die duurzaam, rendabel en maatschappelijk verantwoord is. Veel uitbaters zijn bijvoorbeeld sterk lokaal verankerd en nemen maatregelen die de leefbaarheid van het jeugdtoerisme op lange termijn garanderen. Denk aan doordachte huisregels rond kampvuren, parkeren of geluid. Zo zorgen ze ervoor dat hun werking harmonieus blijft samengaan met de buurt.

Plekken en samenleving

Ook de plekken zelf profiteren van jeugdtoerisme. Vaak bevinden jeugdverblijven zich in waardevolle gebouwen: oude kloosters, historische scholen, kasteeldomeinen, statige villa's of gebouwen die deel uitmaken van het dorpszicht. Door ze te gebruiken als jeugdverblijf, krijgen deze panden een tweede leven en blijft erfgoed behouden voor de volgende generaties. Daarnaast behoren veel uitbaters natuurlijke omgevingen zoals bossen. Door actief in te zetten op behoud en onderhoud, dragen ze bij aan het beschermen van de natuur op een manier die iedereen ten goede komt.

Het brede en verspreide aanbod van jeugdverblijven in Vlaanderen heeft nog een ander belangrijk effect: het houdt toerisme in het algemeen leefbaar. Jongeren ontdekken dankzij dat netwerk aan jeugdverblijven tal van uiteenlopende regio's. Zo helpt het jeugdtoerisme (in)direct massatoerisme te vermijden en blijft Vlaanderen op lange termijn aantrekkelijk, divers en leefbaar, dit voor bewoners, voor bezoekers en voor de omgeving zelf.

VERBINDING

Het sterkste element van jeugdtoerisme is misschien wel de kracht van verbinding. Reizen naar morgen wil die positieve kracht versterken: toerisme moet niet alleen inspireren, maar ook bijdragen aan een samenleving waarin iedereen kan bloeien. Verhalen uit het veld tonen hoe jeugdverblijven echte katalysatoren van verbondenheid kunnen zijn.

Daarnaast werken veel uitbaters samen met vrijwilligers of partners uit de sociale economie en kiezen ze bewust voor leveranciers uit de korte keten. Zo blijft de economische meerwaarde lokaal en wordt de gemeenschap rechtstreeks versterkt. Ook tijdens het verblijf zelf ontstaan soms waardevolle verbindingen tussen groepen en de buurt. Zo kan er bijvoorbeeld contact gelegd worden met lokale artiesten voor een bijzondere afsluiter van het verblijf. Denk hierbij aan een muziekovertreding, een vuurshow of een creatief atelier.

Het geheel van die inspanningen maakt dat jeugdverblijven veel meer zijn dan logiesplekken. Ze laten zien hoe toerisme kan bijdragen aan een betere samenleving, aan plekken die floreren en aan mensen die zich welkom en verbonden voelen. In een wereld waar duurzaamheid en leefbaarheid steeds belangrijker worden, tonen jeugdverblijven hoe Reizen naar morgen er vandaag al concreet kan uitzien: menselijk, warm en met respect voor alles wat ons dierbaar is.

Uitbaters aan het woord

HET KLOKHUIS

Jeugdverblijf Het Klokhuis is gelegen in Gors-Opleeuw, een deelgemeente van Tongeren-Borgloon. Het verblijf type comfort biedt onderdak aan maximum 56 personen, dit in de formule zelfkook of volpension. Het jeugdverblijf zit ingebed in De Wroeter, een organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tewerkstelt. Aan het woord is algemeen directeur Joeri Fabry.

Hoe zou je Het Klokhuis omschrijven?

Het Klokhuis is een gezellig jeugdverblijf, gevestigd in een voormalige dorpsschool. Het maakt deel uit van een groter geheel, samen met de vroegere pastoriewoning en tuin, die door onze organisatie wordt uitgebaat als bistro en hotel. De tuin is publiek toegankelijk, ook verblijvende groepen kunnen er dus volop gebruik van maken.

Voor ons is het belangrijk dat groepen via beleving en educatieve pakketten iets leren over de omgeving waarin ze vertoeven.

— Joeri Fabry

Kan toerisme een beschermer zijn van onroerend erfgoed? Is dat hier het geval?

Ja. De kerk, pastorie en tuin met stenen omheining vormen samen een beschermd dorpsgezicht. Dankzij De Wroeter wordt dit onroerend erfgoed actief onderhouden en in stand gehouden.

den. Bovendien krijgt de voormalige dorpsschool zo een nieuwe en zinvolle invulling, wat ook door de buurtbewoners wordt gewaardeerd. Hoewel het interieur grondig werd aangepast, blijft het gebouw op die manier behouden voor de toekomst.

Hoe wordt het toerisme door de buurtbewoners onthaald?

Gors-Opleeuw is een rustig dorp en het is belangrijk voor ons om die sfeer te behouden. Met onze toeristische activiteiten proberen we die rust dan ook niet te verstoren, maar zorgen we eerder voor een beetje extra leven in het dorp, wat door de meeste buurtbewoners positief wordt onthaald.

Wat is de bezetting van het jeugdverblijf?

Momenteel bedraagt de bezettingsgraad 33 %. Economisch gezien kan dat zeker hoger, maar we kiezen er bewust voor om niet zomaar onze bezetting te verhogen door bijvoorbeeld de prijzen te verlagen.

Waarom verlaag je de prijzen niet als dat mogelijk is?

We vinden het belangrijk dat groepen die hier verblijven ook echt de streek leren kennen. Daarom zetten we sterk in op beleving en hebben we een educatief aanbod ontwikkeld. Groepen betalen hiervoor een kleine meerprijs, maar krijgen in ruil een rijkere en meer betekenisvolle ervaring.

Komen bewoners ook in contact met de verblijvende groepen?

Zoals gezegd, willen we dat groepen – en dat zijn voornamelijk scholen – via onze educatieve pakketten iets leren over de omgeving waarin ze vertoeven, maar we investeren niet actief in de verbinding tussen buurtbewoners en verblijvende groepen. Dit lijkt me niet zo evident.

Zijn buurtbewoners ook welkom op dit domein?

Zeker. Onze publiek toegankelijke tuin wordt regelmatig gebruikt door kinderen uit de buurt. En in de bistro, de enige horecazaak in het dorp, zien we vaak lokale bewoners terug. Daarnaast stellen we onze infrastructuur graag open voor lokale verenigingen. Zij kunnen bijvoorbeeld de zalen van Het Klokhuis gebruiken voor vergaderingen of evenementen, tegen een vergoeding die beperkt blijft tot de energiekosten.

Nodigen jullie ook actief buurtbewoners uit om de onderlinge band te versterken?

Ja, daar willen we de komende periode nog sterker op inzetten. Zo hebben we recent een buitenbar met pizzaoven gebouwd, met het plan om jaarlijks samen met de buurtbewoners een gezellige pizza-avond te organiseren. Op die manier willen we op een laagdrempelige en aangename manier de band met de buurt versterken.

In welke mate zorgt Het Klokhuis voor lokale tewerkstelling?

Het jeugdverblijf wordt uitgebaat door medewerkers van De Wroeter. Deze mensen komen uit de regio, aangezien mobiliteit voor velen van hen een uitdaging vormt. Ze zijn vaak sterk afhankelijk van het openbaar vervoer, waardoor lokale tewerkstelling voor hen essentieel is.

Hoe geraken medewerkers eigenlijk in Gors-Opleeuw?

Het dorp ligt tussen Hasselt en Tongeren. Op ongeveer één kilometer bevindt zich een verbindingsweg met een bushalte. Wie met het openbaar vervoer komt, moet dus nog een stukje te voet afleggen, aangezien er in het dorp zelf waarschijnlijk geen halte zal komen.

Dankzij jeugdtoerisme is het mogelijk om lokale mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zinvolle tewerkstelling aan te bieden.

Groepen die verblijven, leren met behulp van educatieve pakketten de streek kennen.

Zou jullie toeristische werking en tewerkstelling kunnen bijdragen aan het behoud van die halte?

Dat zou inderdaad kunnen.

Hoe waardevol is het jeugdverblijf voor jullie organisatie?

Onze kerntaak is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden op werk dat aansluit bij hun talenten. Wanneer je kijkt naar de activiteiten binnen een jeugdverblijf, zie je dat er nood is aan diverse profielen: van groen-onderhoud en klusjesdienst tot poets en keukenwerking. Net daar ligt voor ons de meerwaarde van jeugdtoerisme. Het stelt ons in staat om verschillende teams en medewerkers in te zetten, elk binnen hun eigen sterktes, waardoor we een brede en zinvolle tewerkstelling kunnen realiseren.

Is er connectie tussen het personeel en de verblijvende groepen?

Dat is er zeker, vooral bij de medewerkers

die instaan voor het onthaal, catering en onderhoud. Zo hadden we bijvoorbeeld een medewerker die voor een groep van 70 personen in een handomdraai een Koerdisch buffet bereidde. Dat gaf de medewerker veel voldoening en werd tegelijk enorm gewaardeerd door de groep. Zulke momenten creëren een echte win-winsituatie, waarin zowel medewerkers als gasten elkaar verrijken.

Waar halen jullie de ingrediënten voor de maaltijden?

We zetten sterk in op biologische producten en de korte keten. Daarnaast beschikken we over een eigen bioboerderij en bakkerij, we telen er biologische groenten en fruit en maken zelf tal van producten zoals confituur, koeken en appelsappen.

Hoe belangrijk is gezonde en duurzame voeding in jullie werking?

Gezonde voeding voor onze groepen vinden we bijzonder belangrijk. Zo werken

we onder meer rond de eiwitshift, waarbij we streven naar 60 % plantaardige eiwitten tegenover 40 % dierlijke eiwitten. Op die manier combineren we duurzaamheid met voedzame en evenwichtige maaltijden.

Toerisme is sterk seizoensgebonden. Werken jullie met statuten zoals flexi-jobs?

Nee, al onze medewerkers hebben een vast contract. In de toeristische sector is dat zeker een uitdaging. Daarom zoeken we actief naar manieren om ook in rustigere periodes zinvolle activiteiten te organiseren. Dat willen we wel doen op een manier die onze positieve impact op de leefomgeving en de maatschappij versterkt. Alleen zo kan De Wroeter een warm en duurzaam knooppunt blijven binnen een sociaal en economisch netwerk.

DE BOSUIL

De Bosuil is een domein in Sint Huibrechts Lille, deelgemeente van Pelt, met een breed aanbod, zowel voor de dorpsbewoners als voor groepen die verblijven in het jeugdverblijf. In het jeugdverblijf De Bosuil kunnen er maximaal 140 personen overnachten: 60 in het gebouw en 80 op de kampeerweide. Het gebouw is erkend als jeugdverblijf type comfort, de aangeboden formule is zelfkook. Aan het woord is Jan Triki, voorzitter van vzw De Bosuil.

Hoe is De Bosuil ontstaan?

De Bosuil ontstond midden de jaren 60 op initiatief van de lokale KWB (Katholieke Werkliedenbond - vandaag gekend onder de naam Raak). De pioniers waren van mening dat er in het dorp weinig aanbod was voor kinderen en jongeren. Om hen extra kansen te geven, richtten ze een speelplein en een bijhorend gebouw op.

Wordt De Bosuil nog steeds uitgebaat door de lokale Raakafdeling?

Nee, de lokale werking is gestopt. Vandaag wordt De Bosuil uitgebaat door Jeugdraad Lille vzw De Bosuil.

Wat omvat De Bosuil vandaag?

Het domein blijft sterk verbonden met het speelplein, dat in 2022 volledig werd vernieuwd, en de bijhorende cafetaria. Maar ondertussen is het aanbod flink gegroeid. Je vindt hier ook vergaderzalen, feestzalen, een mobilhomeparking en uiteraard het jeugdverblijf. Ook de plaatselijke voetbalploeg Sparta Lille is hier gevestigd.

Wordt De Bosuil gedragen door de mensen uit de buurt?

Absoluut. De Bosuil is er door en voor de mensen van het dorp. De volledige werking draait op vrijwilligers, waarvan de meesten op fietsafstand wonen. Onze vzw telt zeven bestuursleden en daarnaast zijn er een vijftienginttal vrijwilligers actief betrokken.

Hoe belangrijk is De Bosuil voor het maatschappelijk weefsel van Sint Huibrechts Lille?

Volgens mij heel belangrijk. De Bosuil is een vaste ontmoetingsplek voor inwoners en een thuisbasis voor heel wat verenigingen. Zonder De Bosuil zou er minder engagement zijn en zouden ook de sociale contacten afnemen.

Wanneer werden de eerste stappen richting jeugdtoerisme gezet?

In 2008 werd een polyvalent gebouw opgericht op het domein. Dat gebouw huisvest de speelpleinwerking en een gedeelte

van de kunstacademie. Er werd ook een geluidsdichte repetitieuimte voorzien voor beginnende muziekgroepen, al wordt die vandaag minder intensief gebruikt. Omdat er in bepaalde periodes leegstand was, kozen we er voor om in te zetten op jeugdtoerisme. Die functie neemt nu het grootste deel van het gebouw in.

De verhuur zorgt extra inkomsten waardoor we sneller en meer kunnen investeren in het speelplein en infrastructuur voor de lokale verenigingen. En ook ondernemers halen hieruit ongetwijfeld voordeel.

— Jan Triki

Zo wordt De Bosuil ook een plek voor mensen van buiten het dorp.

Inderdaad. Iedereen is welkom op De Bosuil. Dankzij het jeugdverblijf, de mobilhomeparking en de speeltuin is het domein tot ver in de omstreken bekend.

Reizen naar morgen streeft naar een evenwicht tussen bewoners en toeristen. Blijft het een aangename plek voor de lokale bevolking?

Dat denk ik wel. Meer zelfs: ik ben ervan overtuigd dat iedereen baat heeft bij het toeristische verhaal. De verhuur zorgt o.a. voor extra inkomsten voor onze vzw, waardoor we sneller en meer kunnen investeren in het speelplein. Ook lokale verenigingen en ondernemers halen hier voordeel uit.

Welk voordeel halen lokale verenigingen hier precies uit?

Dankzij de extra inkomsten uit verhuur kunnen we investeren in de vernieuwing en modernisering van onze infrastructuur. Concreet gaat het o.m. om de speeltuin, de kleedkamers van Sparta Lille en de gebouwen van De Bosuil. Momenteel zijn we hierover in overleg met de gemeente, maar het is duidelijk dat we een deel van die investeringen zelf zullen moeten dragen.

Daarnaast wordt de infrastructuur van De Bosuil ook door andere verenigingen intensief gebruikt voor uiteenlopende activiteiten zoals vergaderingen, kaarten, kienen, cornhole, petanque, kegel en kubb. Op die manier profiteren meerdere lokale verenigingen rechtstreeks van deze verbeteringen.

Wat is de winst voor lokale ondernemers?

Wanneer jeugdgroepen en scholen hier verblijven, is er vanzelfsprekend nood aan eten en drinken. De lokale bakker, bierhandelaar en de buurtwinkel met beenhouwerij zien hun omzet in die periodes ongetwijfeld stijgen. Maar ook op langere termijn is er winst. Ouders die instaan voor het vervoer van de kinderen, ontdekken onze mobilhomeparking en maken er soms een uitstap van of komen later terug. Ook voor de frituur, de omliggende cafés of zelfs de fietsenmaker betekent dat in die periode extra klanten.

Is er ook verbinding tussen verblijvende groepen en de bewoners?

Dat gebeurt af en toe. Ik herinner me bijvoorbeeld een fanfare die hier een week kwam repeteren. Op het einde van hun verblijf vroegen ze of ze mochten optreden voor bezoekers en buurtbewoners en hiervoor de feestzaal gratis konden gebruiken. Een initiatief dat we direct hebben ondersteund. We hebben dat snel bekendgemaakt met een heel positief resultaat. We hadden een mooi gevulde zaal.

Spelen beginnende muziekgroepen soms voor de verblijvende groepen?

Ik kan me maar één optreden herinneren van een beginnende groep, en toen was er geen verblijvende jeugdgroep. Maar het zou zeker kunnen als beiden daarvoor openstaan.

Mag ik besluiten dat De Bosuil dankzij de verhuur van het jeugdverblijf ook een positieve impact heeft op bezoekende groepen, inwoners en lokale ondernemers?

Het jeugdverblijf draagt bij aan een bloeiend Sint Huibrechts Lille, dus ja, er is zeker een positieve impact.

Ouders die instaan voor het vervoer van de kinderen, ontdekken de streek en komen later terug.

De verhuur zorgt voor extra inkomsten waardoor meer en sneller geïnvesteerd kan worden in het speelplein en de infrastructuur van de lokale verenigingen.

'T CHIROPAKSKEN

In Appelsterre-Eichem, vlakbij Ninove, vind je 't Chiropakskken: een jeugdlokaal dat tijdens de vakantieperiodes verhuurd wordt als jeugdverblijf type basis. Binnen is er overnachtingscapaciteit voor maximaal 60 personen, op het buitenterrein kunnen nog eens tot 40 personen overnachten in tenten.

Er wordt louter gewerkt met zelfkookformule. Hoe hun werking past binnen de visie van Reizen naar morgen, horen we van voorzitter Koen Bevernage.

Waar komt de naam 't Chiropakskken vandaan?

Onze vzw werd zo'n 25 jaar geleden opgericht met als doel de lokale Chiro te voorzien van degelijke en mooie jeugdinfrastructuur. De naam 'pakskken' verwijst naar een geschenk: het gebouw was als het ware een cadeau van de vzw aan de Chiro. Daarnaast zit er ook een knipoog in naar zaal Pax, de parochiezaal die verbonden is met ons gebouw.

Is er nog gemeenschapsinfrastructuur aanwezig op de site?

Ja, op ons domein is er nog een basisschool die momenteel wordt verbouwd. Het mooie aan dit verhaal is dat er ook naar de toekomst wordt gekeken: er komen polyvalente zalen die later ingezet kunnen worden voor jeugdtoerisme. Op die manier kunnen we onze capaciteit behouden of zelfs uitbreiden, want door de nieuwe brandveiligheidsnormen werden we hierin wat beperkt.

Aan het jeugdverblijf ligt heel wat buitenspeelruimte. Wordt die gedeeld?

Ja, de buitenruimte wordt gedeeld door onze Chiro, de verblijvende groepen en de school. De school maakt voornamelijk gebruik van de verharde speelzones voor sportlessen en van de groenzone tijdens de pauzes. Het bos wordt door de school minder frequent gebruikt en vooral ingezet in het kader van specifieke lessen.

Hoe belangrijk is jeugdtoerisme voor de ontwikkeling van de site?

Van bij de oprichting van de vzw werd ervoor gekozen om het jeugdlokaal ook te verhuren als jeugdverblijf. Dat bleek een verstandige beslissing om verschillende redenen. Enerzijds zorgt het voor extra inkomsten, die we kunnen inzetten voor het onderhoud en de verdere ontwikkeling van onze infrastructuur. Maar minstens even belangrijk is dat het ons motiveert om die infrastructuur voortdurend in goede staat te houden: voor externe groepen leg je toch net dat tikkeltje extra zorg aan de dag. Daarnaast heeft het ook een positieve invloed op de werking, omdat het vrijwilligers aantrekt die niet noodzakelijk een directe band met de Chiro hebben.

Ben jij een vrijwilliger die losstaat van de Chiro?

Ja, ik ben een inwijkeling en had oorspronkelijk geen band met de Chiro. Ik werd destijds gevraagd om de

buitenaanleg van 't Chiropakskken mee te realiseren. Via dat project kwam ik in contact met de vzw, waarna ik gevraagd werd als bestuurslid en uiteindelijk ben doorgegroeid tot voorzitter.

Wat kon je overtuigen om dit engagement op te nemen?

Vooraf het feit dat de vzw financieel gezond was en er een aangename wisselwerking bestond tussen verschillende activiteiten. Dat zorgt voor dynamiek en houdt de werking levendig. Als de vzw zich enkel zou focussen op het onderhouden van de Chirolokalen, zou de werking waarschijnlijk veel minder bruisend zijn.

Zou je zonder jeugdtoerisme ook minder vrijwilligers hebben?

Zeker. Uit een evaluatie van onze werking is gebleken dat een aantal vrijwilligers zou afhaken als we zouden stoppen met jeugdtoerisme. Onze vrijwilligers halen namelijk veel energie uit de positieve feedback van de verblijvende groepen. Het enthousiasme dat die groepen uitstralen, werkt aanstekelijk en heeft een directe invloed op de motivatie en inzet van onze vrijwilligers.

Welke bijdrage levert het jeugdtoerisme aan de plek zelf? Hebben buurtbewoners er ook baat bij?

Dankzij het jeugdtoerisme en onze sterke vrijwilligerswerking konden we de gemeente overtuigen om extra bos aan te kopen, aansluitend bij het bestaande stadsbos. Onze vrijwilligers staan in voor het beheer van dit bos, waarvoor we jaarlijks een vergoeding ontvangen. Dat is een win-win voor alle betrokkenen: voor ons omdat we extra bos hebben en daarin ook een kampeerweide konden realiseren, voor de gemeente én voor de buurtbewoners. Het bos is namelijk het hele jaar door vrij toegankelijk en wordt dankzij ons vrijwilligersteam goed onderhouden. Zonder dit team zou het onderhoud voor de gemeente veel duurder uitvallen.

Voel je dat jullie werking breed wordt gedragen door de buurtbewoners?

Absoluut. Jaarlijks organiseren we een eetfestijn waarop we gemiddeld zo'n 1500 mensen verwelkomen. Dat toont duidelijk dat de steun verder gaat dan enkel de lokale Chiro: mensen komen ook om hun waardering te tonen voor de brede werking en de initiatieven die we nemen. Die initiatieven dragen bij aan een levendig dorp en jeugdtoerisme speelt daarin zeker een rol. Groepen die hier verblijven, begeven zich meteen in het dorpscentrum, waardoor er vanzelf een sterke verwevenheid ontstaat met de lokale gemeenschap.

Hoe ervaren de lokale ondernemers de aanwezigheid van het jeugdtoerisme?

Veel jeugdgroepen bestellen hun inkopen vandaag online bij grote winkelketens, waardoor lokale handelaars niet altijd maximaal profiteren van hun verblijf.

Daarvan zijn we ons bewust. Daarom willen we groepen beter informeren over lokale alternatieven. Zo is er bijvoorbeeld een plaatselijke buurtwinkel die met plezier versgebakken brood levert aan de verblijvende groepen.

Als de vzw zich enkel zou focussen op het onderhouden van de Chirolokalen, zou de werking waarschijnlijk veel minder bruisend zijn.

— Koen Bevernage

Anderzijds zorgt jeugdtoerisme wel degelijk voor extra consumenten in het dorp. Ik denk dan aan ouders die hun kinderen brengen of ophalen of oudere takken of leiding die weleens naar het lokale café trekken, wat zeker een meerwaarde biedt en zelfs aanleiding geeft om de openingsuren af en toe aan te passen.

Hoe verbindend werkt jeugdtoerisme voor de lokale gemeenschap?

De impact van het jeugdtoerisme op de lokale gemeenschap mag je niet onderschatten. Mede dankzij het jeugdtoerisme is de vzw na de bouw van het Chirolokaal blijven groeien en bloeien. Vandaag kunnen we rekenen op een groep van zo'n 200 vrijwilligers. Hoewel dat niet rechtstreeks één-op-één te koppelen is aan het jeugdtoerisme, heeft het ons wel een belangrijke impuls gegeven. Het heeft ons aangemoedigd om ons breder in te zetten, bijvoorbeeld voor de organisatie van vakantiewerkingen en de ondersteuning van dorpsactiviteiten. Voor ons dorp is die sterke verbondenheid tussen vrijwilligers een enorme meerwaarde en een duidelijke kracht van de werking.

Mede dankzij het jeugdtoerisme blijft de vrijwilligersploeg groeien en bloeien.

De sterke verbondenheid onder vrijwilligers is een enorme meerwaarde voor het dorp.

REIZEN NAAR MORGEN EN INVESTERINGSSUBSIDIES VAN TOERISME VLAANDEREN

Erkende jeugdverblijven, of jeugdverblijven die toewerken naar een erkenning, kunnen tot 25 september 2026 investeringssubsidies aanvragen bij Toerisme Vlaanderen. Voor projecten rond kwaliteitsverhoging, modernisering en energiebesparing geldt een specifiek beoordelingskader (niet van toepassing op brandveiligheid). Binnen dit kader wordt expliciet verwacht dat aanvragers aantonen hoe hun project aansluit bij de visie Reizen naar morgen. Dat bete-

kent dat je niet alleen beschrijft wat je wil realiseren, maar ook duidelijk maakt welke positieve impact je project heeft op zowel de omgeving als de betrokkenen (verblijvende groepen, omwonenden). Projecten die deze bredere maatschappelijke en duurzame impact helder kunnen onderbouwen, maken aanzienlijk meer kans op het verkrijgen van een subsidie, aangezien dit een belangrijk onderdeel van de beoordeling is.

SINT-PAULUSCENTRUM

In het hart van een prachtig domein van maar liefst 10 hectare in Rotselaar ligt het Sint-Pauluscentrum, een sfeervol jeugdverblijf waar groepen in alle rust kunnen verblijven. Het jeugdverblijf type comfort biedt plaats aan maximaal 88 personen en kan geboekt worden in de formule zelfkook of volpension. De unieke ligging en de sterke verbondenheid met de omliggende natuur maken deze plek extra bijzonder. Hoe dat precies zit, vertelt eindverantwoordelijke Johan Verhegge met veel enthousiasme.

Hoe is het jeugdverblijf ontstaan?

Het jeugdverblijf hebben we te danken aan professor Paul Bouts die zijn kapitaal ten dienste wilde stellen van de jeugd. Zijn eigen zwakke gezondheid was zijn drijfveer. Hij wilde de jeugd op vakantie sturen, want in de stad was er onvoldoende bewegingsruimte en een gebrek aan gezonde lucht.

Hoe bekend is de site bij de buurtbewoners?

Toen ik hier negen jaar geleden aan de slag ging, was vooral het natuurwinkeltje Sol et Vita bekend bij de buurt en zelfs ver daarbuiten. Maar het domein en de daarbij horende activiteiten daarentegen bleven grotendeels onbekend terrein voor de omwonenden. Dat vond ik jammer, want ik had sterk het gevoel dat deze plek veel meer kon betekenen voor onze buurt.

Hoe heb je dat kunnen veranderen?

De sleutel ligt in het opbouwen van relaties, op alle niveaus. Daarom heb ik op een bepaald moment relevante betrokkenen samengebracht op de site, zoals vertegenwoordigers van het buurtcomité, betrokken vrijwilligers en sympathisanten. En tot mijn grote verrassing kwamen er maar liefst een vijftigtal mensen opdagen. Vanuit dat eerste initiatief zijn dan heel wat ideeën ontstaan, die we vandaag stap voor stap aan het realiseren zijn.

Kan je een voorbeeld van zo'n realisatie geven?

Zeker. Een oud zwembad dat niet langer aan de normen voldeed, hebben we omgevormd tot een natuurlijke vijver met planten

We betrekken actief mensen uit de buurt die hun passie willen doorgeven aan kinderen en jongeren.

Door bewust te kiezen voor een open plek, ontstaat er een veel sterker gevoel van verbondenheid, een echte community waarin mensen zich betrokken voelen en mee verantwoordelijkheid opnemen."

— Johan Verhegge

en vissen, waardoor het een aangename plek is om tot rust te komen. Om ook de buurt hiervan te laten meegenieten, heeft het buurtcomité er onlangs een ontmoetingsplek met bar ingericht. Dit wordt nu uitgebaat door het buurtcomité, want ons jeugdverblijf kan die extra taak er niet zomaar bijnemen.

Wat is de meerwaarde van dit initiatief?

Je merkt dat zoiets zorgt voor een sterkere verbondenheid tussen de buurtbewoners en het domein. De relatie is duidelijk veranderd: mensen voelen zich meer betrokken en verantwoordelijk voor de plek. Zo geven ze bijvoorbeeld spontaan door wanneer er ergens herstellingswerken nodig zijn en gaan ze ook begripvoller om met zaken zoals geluidsoverlast.

Staan er nog andere initiatieven op stapel?

Op ons domein hebben we nog een knutselatelier, maar na het overlijden van Gerta, twee jaar geleden, raakte die ruimte wat in onbruik. Door ons domein open te stellen, heeft een buurvrouw het atelier opnieuw ontdekt en wil zij er graag, samen met ons,

Door het domein open te stellen, zet je beweging in gang. Zo verwelkom je mensen en die brengen automatisch iets waardevol mee.

weer leven inblazen. Zulke initiatieven ondersteunen we met veel plezier: zo kan zij haar passie niet alleen opnieuw beleven, maar ook doorgeven aan de kinderen en jongeren die hier wonen of verblijven.

Ondersteunt de gemeente het initiatief om de verbondenheid tussen buurtbewoners en de plek te versterken?

Ja, de gemeente ondersteunt dit initiatief graag. Een concreet voorbeeld is de realisatie van ons speelterrein. Als organisatie hadden we daarvoor geen budget. Maar in ruil voor het openstellen van het speelterrein voor kinderen en jongeren uit de buurt, en met de afspraak dat de toestellen minstens zes jaar blijven staan, wilde de gemeente wel financieel bijspringen. Dat is natuurlijk een echte win-winsituatie: niet alleen voor ons, maar zeker ook voor kinderen en jongeren uit de buurt.

Ontstaat er soms verbinding tussen de verblijvende groepen en de jongeren uit de buurt?

Zeker. Onlangs namen we deel aan de Buitenspeeldag en vroegen we aan de gemeente om mee te communiceren dat kinderen en jongeren uit de buurt bij ons welkom waren. Zo kwamen er een tiental gezinnen langs. Ook de school die hier op dat moment verbleef, hebben we vooraf betrokken, en zij waren meteen enthousiast. Het resultaat was heel mooi: kinderen uit de buurt speelden spontaan samen met de leerlingen.

Ontstaat zo'n verbinding ook los van dergelijke initiatieven?

Jawel, ook tijdens vakantieperiodes gebeurt het weleens dat kinderen uit de buurt en van verblijvende groepen elkaar vinden, bijvoorbeeld op het basketbalterrein of het speelplein. Dat soort spontane ontmoetingen maakt het voor ons extra waardevol en zet ons aan om wat breder na te denken. Zo beschikken we sinds kort over enkele spelboxen, die we vrij ter beschikking stellen van iedereen. De enige voorwaarde is dat ze met respect gebruikt worden en op het domein blijven.

In welke mate draagt het jeugdtoerisme bij aan het maatschappelijke weefsel van Rotselaar?

Voor mij is de sociale functie die verbonden is aan het jeugdverblijf ontzettend belangrijk. We beschikken op ons domein ook over acht woonunits. Aan de huurders die we selecteren, vragen we om vanuit hun eigen talenten een bijdrage te leveren aan het project en de maatschappij. Dat kan heel uiteenlopend zijn, van helpen bij het bosonderhoud tot ondersteuning bieden bij de catering. Maar we hebben nu ook een bewoner die voorziet in kinderopvang en van ons mooie domein een troef maakt. Daarnaast proberen we ook kansen te creëren voor kwetsbare mensen, door hen hier te laten wonen of werkervaring te laten opdoen. Zo is er iemand via wijkwerken bij ons aan de slag. Daarnaast hebben we er bewust voor gekozen om in een vrijgekomen magazijnruimte, die verbonden is aan de winkel, een weggeefwinkel in te richten. Die opent ondertussen drie keer per maand haar deuren en biedt een laagdrempelige ontmoetingsplek voor de buurt. Op die manier dragen we op diverse manieren actief bij aan de sociale cohesie van Rotselaar.

Biedt het jeugdtoerisme ook een meerwaarde voor de lokale verenigingen of de lokale economie?

Absoluut. We werken samen met een groothandel voor een deel van onze aankopen, maar kiezen er bewust voor om ook lokaal in te kopen. Zo halen we onze groenten en fruit bij een boerderij uit de buurt en kopen we ons brood bij de plaatselijke bakker. Voor ons educatief aanbod doen we een beroep op de lokale Natuurpuntafdeling, die op die manier hun werking en boodschap kunnen delen. Daarnaast betrekken we actief mensen uit de buurt die hun passie willen doorgeven aan kinderen en jongeren. Denk bijvoorbeeld aan onze imker, appelboer of verteller. Verder stimuleren we bezoekers om de omgeving te ontdekken door wandel- en fietsroutes aan te bieden en informatie te geven over fietsverhuur. En voor wie zin heeft in een extraatje: op dinsdag- en donderdagmiddag komt op vraag de ijskar langs. Zo proberen we op verschillende manieren een positieve bijdrage te leveren aan de lokale gemeenschap en economie.

Welke impact heeft de switch van een gesloten naar een open 'mindset' voor het jeugdverblijf?

Door bewust te kiezen voor een open plek, zet je beweging in gang. Je verwelkomt nieuwe mensen, elk met hun eigen persoonlijkheid, talenten en vaardigheden, en die brengen automatisch iets waardevols mee. Dat proces laat zich niet strak plannen, het groeit organisch, maar heeft wel een duidelijke impact. Die dynamiek zorgt continu voor nieuwe ideeën en uitdagingen en dwingt je om telkens opnieuw na te denken over de toekomst: hoe gaan we hier verder mee om? Tegelijk ontstaat er veel sterker een gevoel van verbondenheid, een echte community waarin mensen zich betrokken voelen en mee verantwoordelijkheid opnemen.

De switch van een gesloten naar open mindset zorgt voor een community waarin mensen uit de buurt zich betrokken voelen en mee verantwoordelijkheid opnemen.

Stappenplan: van theorie naar praktijk

1. Maak de visie Reizen naar morgen concreet voor jouw verblijf

Start met een vertaling van de visie Reizen naar morgen (zie pagina 5) naar de eigen situatie. Wat betekent dit binnen de eigen context? Laat je hiervoor inspireren door de uitbaters in dit dossier en leg enkele concrete acties vast.

2. Onderzoek in welke mate je kan bijdragen aan de vier elementen van Reizen naar morgen: bezoeker, bewoner, ondernemer, plek.

Voer een korte scan uit. Wat loopt al goed en waar liggen kansen? Bekijk thema's zoals verblijfservaring (onthaal, activiteiten ...), duurzaamheid (energie, afval, korte keten ...), en samenwerking met de buurt (vrijwilligers, tewerkstelling ...). Betrek waar mogelijk medewerkers, verblijvende groepen en lokale partners voor input.

3. Bepaal haalbare doelstellingen

Formuleer specifieke doelen die haalbaar, meetbaar en tijdsgebonden zijn. Enkele voorbeelden:

- Tegen volgend jaar hebben we minstens twee samenwerkingen met lokale organisaties.
- Tegen volgend jaar hebben we een nieuwe onthaalmethode die inzet op beleving en educatie.

4. Zet in op betekenisvolle ervaringen

Denk na over hoe je groepen meer kan bieden dan enkel een verblijf. Ontwikkel concrete programma's of belevingen die aansluiten bij de omgeving en de identiteit van je plek. Denk bijvoorbeeld aan natuurwandelingen, educatieve sessies rond lokale fauna en flora of initiaties rond streekgeschiedenis of erfgoed. Zo krijgt een verblijf meer betekenis en blijft de ervaring langer hangen.

5. Versterk lokale verankering

Werk actief samen met lokale leveranciers, gidsen en verenigingen. Informeer hen over de werking van het jeugdverblijf en luister naar hun noden. Zo groeit er wederzijds begrip en meer draagvlak voor de activiteiten op het domein.

6. Bouw aan duurzaamheid in de praktijk

Neem concrete acties rond energiebesparing, waterbeheer, afvalsortering, duurzame aankopen. Communiceer dit ook naar de verblijvende groepen zodat ook zij bewust omgaan met hun verblijf.

7. Betrek je team

Zorg dat iedereen de visie begrijpt en uitdraagt. Laat medewerkers meedenken en eigenaarschap opnemen voor acties.

8. Communiceer helder naar de groepen

Neem de tijd om te vertellen waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Groepen staan nu eenmaal sneller open voor regels of keuzes als ze de meerwaarde ervan inzien en voelen dat die ergens toe bijdragen. Breng de boodschap ook op een heldere, toegankelijke en liefst ook speelse manier.

9. Monitor en stuur bij

Meet regelmatig de vooruitgang van de doelstellingen en verzamel feedback van de verblijvende groepen en begeleiders. Stel de vraag wat wel en niet werkt en pas de aanpak aan waar nodig.

10. Vier en deel successen

Laat zien wat er is bereikt. Doe dit via sociale media, website, nieuwsbrieven ... Dit motiveert elke betrokkene en inspireert tot nieuwe ideeën.

Door deze stappen te volgen, maak je van Reizen naar morgen een concreet verhaal.

TOT SLOT

Wie zich verder wil verdiepen in Reizen naar morgen, kan zich aansluiten bij het gelijknamige netwerk. Als deelnemer krijg je toegang tot concrete handvaten en inspirerende praktijkvoorbeelden. Ook kan je deelnemen aan waardevolle ontmoetingsmomenten, zoals het Reizen naar morgen-congres dat plaatsvindt op dinsdag 6 oktober 2026 in Brugge. Tijdens deze momenten kom je in contact met collega's uit de bredere

toeristische sector, wissel je ervaringen uit en doe je nieuwe inzichten op die je meteen kan toepassen in je eigen jeugdverblijf.

Deelname is gratis en aansluiten kan eenvoudig door het online charter te ondertekenen via www.reizennaarmorgen.be/netwerk/reizen-naar-morgen-charter.